

Интерактивная тень (Interactive Drop Shadow) asbobi

Bu asbob yordamida belgilangan ob'yektning soyasini yaratish mumkin. Bu asbob tanlangandan so'ng ob'yekt ustida sichqoncha chap tugmasi bosiladi va uni qo'yib yubormasdan biror tomonga tortiladi va sichqoncha tugmasi qo'yib yuboriladi.

Интерактивная оболочка (Interactive Envelope) asbobi

Ob'yektlarga maxsus qobiqlar yaratish va bu qobiq yordamida ular shaklini o'zgartirish imkoniyatini beruvchi asbob hisoblanadi.

Интерактивное вытягивание (Interactive Extrude) asbobi

Bu asbob ob'yektlarning hajmlarini o'zgartirish, keyinchalik ularni aylantirib ko'rish imkoniyatini beradi. Bu asbob tanlanganda ob'yektda maxsus markerlar paydo bo'ladi.

Bu asbob bilan ob'yekt ustida ikki marta sichqoncha chap tugmasi bosilsa, sichqoncha ko'rsatkichi yoki ko'rinishga o'tadi. Bu esa ob'yektni uch o'lchamli ko'rinishda burish imkoniyatini beradi. Xususiyatlar panelidan effektning boshqa parametrlarini o'rnatish mumkin bo'ladi.

Интерактивная прозрачность (Interactive Transparency)

Bu asbob yordamida ob'yektlarni qisman rangini o'zgartirib, ular orqasida turgan ob'yektlarni ko'rinadigan qilish effektini yaratish uchun qo'llash mumkin. Ob'yektlarga qo'llanishi yuqoridagi *Интерактивная тень* asbobiga o'xshaydi.

4.12. Пипетка (Eyedropper) guruhi asboblari

Bu guruh asboblari bir ob'yekt xossalarini ikkinchi ob'yektga ko'chirish imkoniyatini beradi.

Пипетка (Eyedropper) asbobi

Bu asbob biror ob'yekt yoki hujjat oynasi biror qismi haqida ma'lumot olish uchun xizmat qiladi va xususiyatlar panelida ko'rinadigan ikki rejimda ishlaydi.

- ✓ *Атрибуты объекта (Object Attributes)* — ob'yektning bo'yalish rangi va turi, uning chiziqlari turi va rangi va boshqa parametrlari: o'lchami, burilishi, holati va unga qo'llanilgan effektlar ko'chiriladi.
- ✓ *Образец цвета (Sample Color)* — ekranning bir pikseli rang parametrlari ko'chiriladi.

Выбрать в рабочей области (Select from Desktop) tugmasi bosilganda ekranning ixtiyoriy qismi rangini ko'chirish mumkin bo'ladi.

Заливка (Paintbucket) asbobi

Bu asbob belgilangan ob'yektni tanlangan rang bilan bo'yash imkoniyatini beradi. Yuqorida keltirilgan *Пипетка (Eyedropper)* asbobi yordamida olingan ma'lumotlarni bu asbob yordamida vektorli ob'yektlarga qo'llash mumkin bo'ladi. Buning uchun asbob tanlangandan keyin sichqoncha ko'rsatkichi figuraga yaqinlashtiriladi va chap tugma bosiladi. Agar sichqoncha ko'rsatkichi yonida belgi paydo bo'lsa figura bo'yaladi, agar belgi paydo bo'lsa uning chegara chiziqlari ranglanadi.

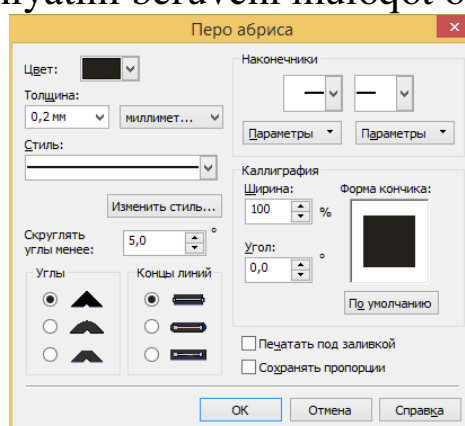
4.13. Абрис (Outline) guruhi

Tugmalarga o'xshash asboblardan iborat bo'lib, vektorli ob'yektlar tashqi chiziqlari parametrlarini o'rnatish imkoniyatini beradi.

Диалоговое окно пера абриса (Outline Pen Dialog)

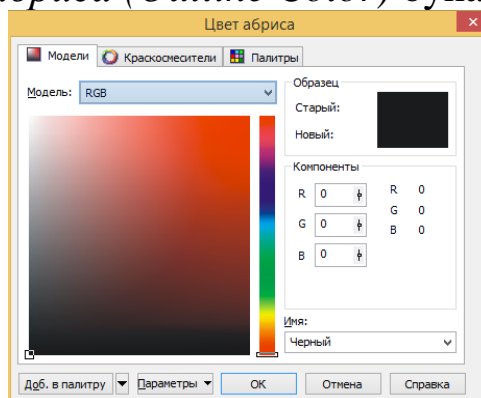
Bu asbob belgilangan ob'yekt tashqi chizig'i parametrlarini o'zgartirish imkoniyatini beruvchi muloqot oynasini ochadi.

Об'yektlarni o'rab turgan tashqi chiziq rangi oynasi (Диалоговое окно цвета абриса)

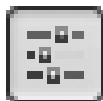
Ob'yektlarni o'rab turgan tashqi chiziq rangini o'rnatish imkoniyatini beruvchi *Цвет абриса (Outline Color)* oynasini ochadi.

Об'yektlarni o'rab turgan tashqi chiziq qalinligi oynasi

Ob'yektlarni o'rab turgan tashqi chiziq qalinligini umuman yo'qdan to 24 punktga o'rnatish mumkin.

Окно настройки Цвета (Color Docker Window)

Bu tugma *Цвет (Color)* qo'shimcha oynasini ochadi. Bu oynada ob'yektlarni o'rab turgan tashqi chiziq rangini tanlash imkoniyatini beradi.

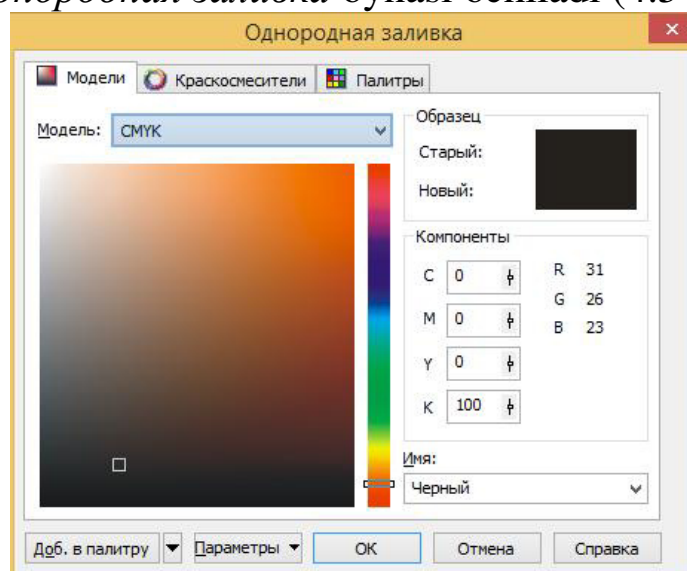
4.14. Заливка (Fill) guruhi asboblari

Bu guruhda ob'yektlarni bo'yash uchun ishlatiladigan asboblari mavjud.

Диалоговое окно цвета заливки (Fill Color Dialog)

Bu tugma bilan ob'yektlarning bo'yalish rangini tanlash imkoniyatini beruvchi *Однородная заливка* oynasi ochiladi (4.5-rasm).

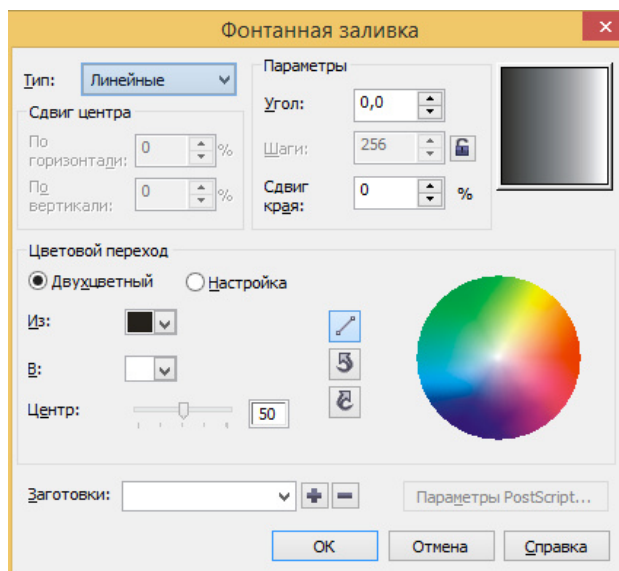

4.5-rasm. Однородная заливка oynasi

Диалоговое окно фонтанной заливки (Fountain Fill Dialog)

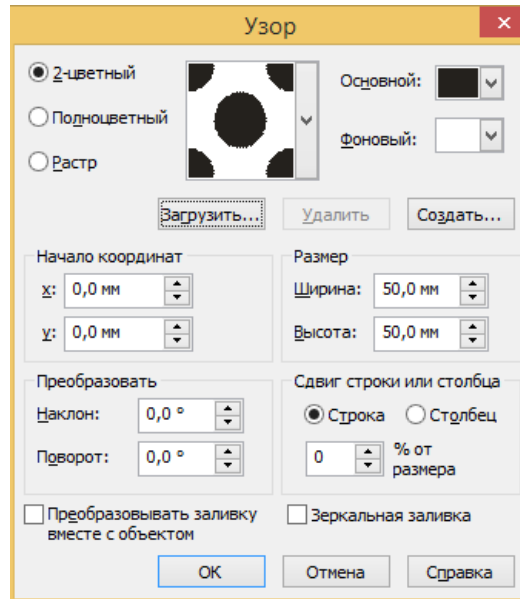
Bu tugma bilan ob'yektlarning gradiyentli bo'yalish sozlamalarini tanlash imkoniyatini beruvchi *Фонтанная заливка* oynasi ochiladi (4.6-rasm).

Диалоговое окно заливки узором (Pattern Fill Dialog)

Bu tugma bilan ob'yektlarning *takrorlanuvchi tasvir-uzor* bilan bo'yalishini ta'minlovchi *Uzor* oynasi ochiladi (4.7-rasm). Figuralarning ichki sohasi *takrorlanuvchi tasvir-uzor* bilan bo'yaladi.

4.7-rasm. Uzor oynasi

Bu oynaning yuqori qismida uzor turi tanlanadi.

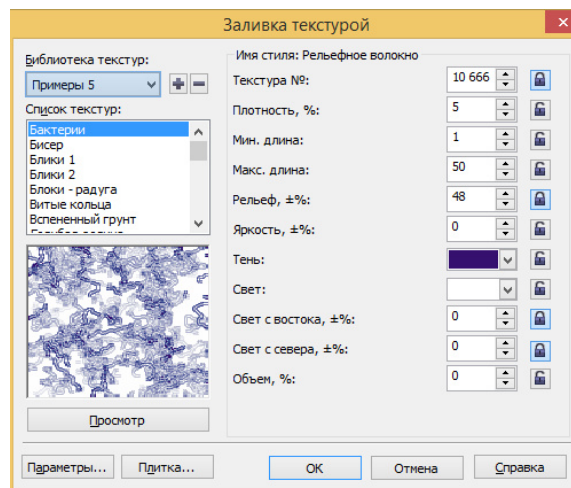
- ✓ *2-цветный* (2-color) — uzor rangi *Основной* (Front) va *Фоновый* (Back) maydonlarida aniqlangan ranglar bilan aniqlanadi. *Создать* (Create) tugmasi yordamida yangi uzor yaratish mumkin.
- ✓ *Полноцветный* (Full color) — rangli vektorli uzor.
- ✓ *Растр* (Bitmap) — uzor shaklida biror rastarli tasvir qo'llaniladi.

Bu oynada tayyor uzorlarni taklif etuvchi maxsus ro'yxat ham mavjud.

Диалоговое окно заливки текстурой (Texture Fill Dialog)

Bu tugma ob'yektlarni *tekstura* bilan bo'yash imkoniyatini beruvchi *Заливка текстурой* oynasini ochadi (4.8-rasm). *Библиотека текстур* (Texture library) ochiladigan ro'yxatidan mavjud teksturalar kutubxonasi tanlanadi, *Список текстур* (Texture list) — ro'yxatidan ixtiyoriy tekstura tanlanadi.

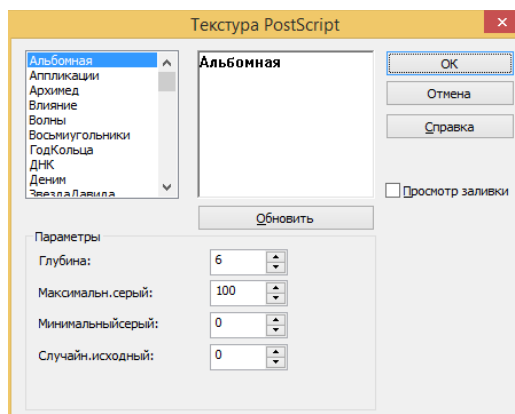
4.8-rasm. Заливка текстурой oynasini

Параметры (Options) tugmasi teksturani sozlash uchun, Плитка (Tiling) — tugmasi uni geometrik sozlash uchun ishlatiladi.

Диалоговое окно заливки PostScript (PostScript Fill Dialog)

Bu tugma *Текстура PostScript* oynasini (4.9-rasm) ochadi. Bu oyna PostScript qurilmalarda to'g'ri chiquvchi maxsus bo'yash ranglari bilan ishlash imkoniyatini beradi.

4.9-rasm. *Текстура PostScript* oynasini

4.15. Интерактивная заливка (Interactive Fill) asboblari guruhi

Bu guruhning ikki asbobi ham bo'yalish rangi parametrlarini interaktiv ravishda o'zgartirish uchun ishlatiladi.

Интерактивная заливка (Interactive Fill) asbobi

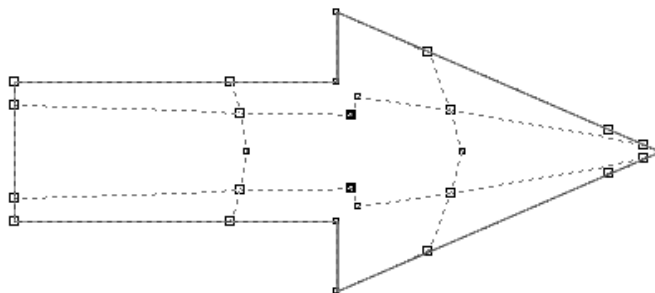

Bu asbob ob'yektlarga ixtiyoriy bo'yalish rangini berish va bu rangni markerlar yordamida o'zgartirish uchun ishlatiladi. Bo'yalish turini xususiyatlar panelidagi ochiladigan ro'yxatdan tanlash mumkin. Tanlangan bo'yalish turiga qarab xususiyatlar paneli o'zgaradi.

Заливка сетки (Interactive Mesh Fill)

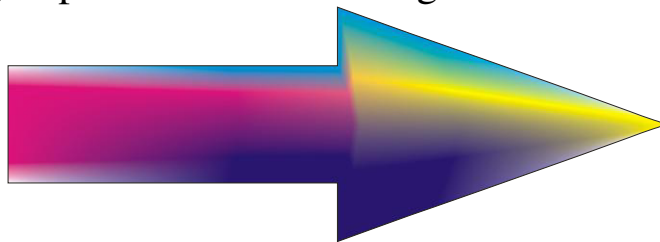

Ob'yektlarga gradientli bo'yash rangini beruvchi asbob bo'lib, bunda ranglar almashinuvi belgilangan yo'nalishlar bo'ylab emas balki bo'yash rangi nuqtasidan nuqtasiga sodir bo'ladi. Bu asbob yordamida ob'yektlarni bo'yash uchun, asbob tanlangach u bilan ob'yekt ustiga sichqoncha chap tugmasi bosiladi. Bunda ob'yekt yuzasida qo'shimcha katakchalar (4.10-rasm) paydo bo'ladi.

4.10-rasm. Ob'yekt uzasidagi qo'shimcha katakchalar

Bu katakchali soha tugunlari va segmentlarini ixtiyoriy chiziqlar kabi tahrirlash mumkin. Katakchalar hosil qilgan har bir sohani alohida ranglarga bo'yash mumkin. Buning uchun kataklarga ajratilgan ixtiyoriy soha belgilanadi va ranglar palitrasidan biror rang tanlanadi.

4.11-rasm. Katakchalar hosil qilgan har bir soha alohida ranglarga bo'yash

NAZORAT SAVOLLARI

1. Изменение формы guruhi asboblari yordamida qanday amallar bajariladi?
2. Обрезка (Crop) guruhi asboblari yordamida qanday amallar bajariladi?
3. Масштаб (Zoom) asboblari guruhi yordamida qanday amallar bajariladi?
4. Кривая (Curve) asboblari guruhi yordamida qanday amallar bajariladi?
5. Интеллектуальная заливка (Smart) asboblari guruhi yordamida qanday amallar bajariladi?
6. Прямоугольник (Rectangle) asboblari guruhi yordamida qanday amallar bajariladi?
7. Группа инструментов Ellipse (Эллипс) yordamida qanday amallar bajariladi?
8. Объект (Object) asboblari guruhi yordamida qanday amallar bajariladi?
9. Правильная фигура (Perfect Shape) guruhi asboblari yordamida qanday amallar bajariladi?
10. Интерактивные инструменты (Interactive) asboblari guruhi yordamida qanday amallar bajariladi?
11. Пипетка (Eyedropper) guruhi asboblari yordamida qanday amallar bajariladi?
12. Абрис (Outline) guruhi yordamida qanday amallar bajariladi?